

J. Dubić, D. Ante Libenik

Pešarina plaćena u gotovu

God. IV.

Šibenik, 28. svibnja 1933.

Br. 11.

Cijena 1.- Din

Godišnja pretplata Din 30.—
za inozemstvo dvostruko.

Adresa Uredništva i
Uprave: Šibenik, p. p. 17

„Katolik“ izlazi svaki tjedan.

KATOLIK

Vlasnik i odgovorni urednik:
Sveć. Joso Felicinović
Šibenik ulica sv. Martina

Štampa: Pučka Tiskara
(Braća Matačić pk. Petra)
Predstavnik Vjek. Matačić.

Oglasi po naročitoj tarifi

Pedagoška lekcija

Upravna, građanska i vjerska zrelost temelje se na nutarnjem odgoju duše. Hegemonije klika ili stranaka veoma su štetne, kad ne nastoje, da u svom radu donesu grančicu masline, pogotovo ako ne rade s osjećajem pravednosti, jer tada šire nezadovoljstvo i spremaju vlastitu propast. Tko ne radi za pobjedu pravde i za nutarnju naobrazbu svih, sličan je velikom električnom poduzeću, kojega centrali prijeti propast. Osobito svaki onaj, koji se nametne da vodi druge, treba da je značajan. Značaj se pak stvara odgojem svoje nutrine i disciplinom volje, te ako postupamo sami sobom isto tako, kao klesar sa komadom mramora, koji kleše i tuče, dok ne iskleše kip.

Jedino odgojeni značajni kadri su da žive za ideale. Nesebični su i požrtvovni. Pošteni su u velikim javnim poslovima, jer su takvi u malenim, tajnim, obiteljskim. Svi drugi su samo fanatičari. Samo onda je građanska svijest zrela, kad je savjest pojedinaca odgojena i zrela. Ovakav odgoj vlastite nutarnosti, zrelost, građansku snošljivost, civilno poštenje stvara u pojedincima duboki vjerski odgoj, koji se ne sastoji u vanjskim ceremonijama, već u odgoju nutrine, savjesti, u svladavanju zlih nagnuća ljudske pokvarene naravi. Ljudi bez vjerskih ideala nemaju potpune svijesti odgovornosti za svoja djela. Ovakvi stvaraju klike ili se pod uplivom privatnih sebičnih kalkulacija nameću, da upravljaju institucijama ili gradskim upravama, i to tako, da su obično samo na štetu.

Njihov način upravljanja stvara neprestane sukobe, a ovi imaju duboki odjek u onima, koji se osjećaju pogođenima. Nezadovoljstvo se širi, jaz postaje sve to veći. Institucije, narod i grad od toga zastalno nemaju koristi ni napretka.

Tko hoće da ima kormilo u rukama, mora da znade voditi; razlikovati bitno od nebitnoga i prolaznoga; očistiti se od svakoga nasilja i eskluzi-

vizma u borbama života; nositi duh sprazuma i kompromisa, te bez sebičnog straha dozvoliti opoziciji polje rada i pravo na opstanak. Svaka građanska civilizacija i snošljivost, pa i među raznim vjeroispovijestima ima svoj temelj u „modus vivendi“ iz među protivnih principa. Ne smije se nikada goniti protivnu grupu do očajja. To je zrelost i građanska upravna mudrost!

Treba gledati ne samo na svoja prava, već treba misliti, da žive još i drugi građani drugih ideja i vjeroispovijesti te da se ti potezom pera ne dadu uništiti ni izbrisati sa kugle zemaljske. Treba tako disciplinovati svoje nagone, da smo kćeri živjeti u miru i s onima, koji jednako ne misle kao i mi. Zato ih se ne smije vrijeđati i provocirati, jer to naravski izaziva reakciju. Treba da ljudi odgajaju svoju nutrinu. Kraljevstvo cezara ne može da se dugo održi bez inspiracije, što je duša prima od kraljevstva Kristova.

Proti socijalnoj ljudskoj sebičnosti, tvrdoglavnoj birovitosti, sotonskom ma-

monizmu, olujama strasti, osobito puštenosti, jedino se može suprostaviti duhovna snaga Kristove vjere i čudoređa. Bez duboke vjere sav drugi odgoj je samo sanjarski športizam dokonih. Treba zato da se svatko uvjeri, da prava građanska kultura leži i temelji se na dubokom vjersko-čudorednom odgoju. Jedino vjera probuđuje u čovjeku više energije duše i uništava rakonu sebičnosti i strasti. Ljubav i sloga, udružene s odgojem i vjerom, spremaju bolju budućnost svoga naroda i svoje zemlje. Ne pozna ljudsku narav, tko misli, da će samom politikom stvoriti iskrenu lojalnost prema državi i korektnost prema građanima.

Sv. Otac Papa zove zato sve katolike, da se udruže u nepolitičkoj Katoličkoj Akciji. Tu se oni odgojem svoje nutrine i naobrazbom ruma spremaju, da postanu dobri i uzorni građani te apostoli Kristovog kraljevstva i vječnog spasa svoga i bližnjega svoga. Treba da bude što veći broj ljudi, koji su vjerni vječnim vjerskim i čudorednim idealima. Treba da budemo tako velikodušni, da radije trpimo nepravdu negoli da je počinimo.

U šibenskoj realnoj gimnaziji

Šibenik je eminentno katolički grad. Zato uvelike žalimo, što je upravo pred malo dana g. prof. Jovanović D. javno je u jednom razredu učio, da je Papa Bonifacije VIII. žalostan zbog uvreda, što ih je pretrpio od pristaša Gibelina, u Anagni svršio svoj život samoubijstvom, udarivši glavom o zid. U kojoj je povijesnoj knjizi gosp. profesor Jovanović to naučio? Možda u kakvom protukatoličkom pamfletu, jer svi povjesničari jednodušno pripovijedaju, kako je Papa Bonifacije VIII. umro od bolesti i starosti u Rimu 11. oktobra 1303. Ako profesor Jovanović D. želi, da se točnije uputi u ovo povjesno pitanje, mi mu savjetujemo, da pogleda povjesna vrela, koja n. pr. obilato citira glasoviti povjesničar Josip Hergenröter.

Zar ovo ne znači iskrivljivati povijest, i to baš tako, da se pred mladeži

ponizi, uvrijedi i preziru izvrzne vrhovni poglavar katoličke Crkve: pripisujući mu zlodjelo, koje on nije počinio?

Isti je ovaj profesor Jovanović D. u govoru đacima iskrivio nauku o ispovijedi i oprostjenju grijeha. Tko ga je ovlastio, da vrijeđa katoličke đake u njihovoj vjeri?

Imali bismo još stvari njegovih i još neke gospode da iznesemo, ali za danas dosta. Drugi put ćemo se tim opet pozabaviti, jer treba da neka gospoda znadu, da ih mi porezima i taksama ne plaćamo valjda zato, da vrijeđaju katoličku vjeru naše djece ili da im krivo prikazuju i vče najsvetije stvari, kao što su ovakva vjerska pitanja. Zato odlučno prosvjedujemo protiv ovakvog izrabljivanja škole i nauke.

POBOŽNOST TRINAEST UTORKA u pripremu na blagdan sv. Ante Padovanskog drži se u crkvi franjevac konventualaca od 14. ožujka. Svakog utorka preko 400 Antunovih štovalaca pristupa na sv. sakramente pozdravljajući svog Odvjetnika omiljenom pjesmom: „Ak' od Ante tražiš

čuda". Navečer pak nastavlja se ista pobožnost posebnim razmatranjem pred izloženim Svetotajstvom u punoj crkvi i nakon blagoslova sa Presvetim zaključuje se pobožnost Antunovom pučkom pjesmom: „O sveće veliki, čudesa tvorče“.

jih 700.000 muške i ženske omladine. Svi naponi duhovnih vođa idu za tim, da se ovaj veliki broj članstva što dublje izgradi, da bude spremno za svaki slučaj u životu zastupati svoje vjersko osvjedočenje i braniti katoličku stvar u svakoj prigodi. U tu svrhu se u krugovima omladine razmahao pravi pokret za duhovne vježbe. Kroz godinu 1932. obavilo je 57.768 članova muških katoličkih omladinaca duhovne vježbe. Savez katoličke omladine je organizirao kroz tu godinu po svim krajevima Italije oko sto hiljada raznovrsnih odgojnih tečajeva. Organizacije katoličke ženske omladine su razdijelile između omladine besplatno pola milijuna katekizama.

Ekzibicionizam

Tko ne zna, da je *Lasègne* prvi prozvaov ovako onu kužnu bolest, koja je obuhvatila mnoge naše žene i djevojke, a stoji u neurednoj i prekomjernoj sklonosti spolne naravi sa željom, da drugima pokažu gole razne dijelove svoga tijela.

Ovakve osobe imaju kao fiksnu ideju, neka vrst ludila je to: uvijek su zabrinute, kako da pred javnošću pokažu forme svoga tijela. One ne daju mira predmetu svoje strasti, t. j. jaynosti, i vidite ih zato svuda, gdje je brojniji svijet, da pokažu, kako one pokoravaju modu svojoj vladajućoj ideji, t. j. da ističu u javnosti, što je više moguće, vlastite gole linije. I moda im zato dobro služi. Skratile su, što je više bilo moguće, suknje, oslobodile su se rukava i bječava, otvorile su što više i vrat i leđa, a odijelo je pak takvoga kroja, te im dobro služi, da pokažu svu žensku anatomiju. Neke, da budu tobože čednije, rabe onda prozirne bječve, čipke na vratu, prozirna odijela, ali u suštini je sve isto.

Ako je istina, da u djelima, životu i povijesti vidimo izražen osjećaj, namjere i sklonosti jednoga naroda, tada moramo kazati, ako je moda danas tako egzibicionistička, to je zato, jer današnja moderna žena ostavlja kršćansku čednost, te tim sve to više prisvaja seksualne čežnje pokvarene poganštine, da se pokaže gola. Nije svaka žena jednaka. Zato i njihov egzibicionizam je različit; kod koje više, kod koje manje otvoren. No to će već moći svatko da prosudi prema većoj ili manjoj proziranosti odijela i golotinji, što je ona pokazuje. Ne treba biti velikim kritičarom, da se shvati, kako se „kokjetama“ čini, da nikada nije dostatna golotinja, što je pokazuju na prsima, rukama i nogama. Kad ne bi opetovao zakon javnoga čudoređa, one bi se još više svukle. Zato neke, ni pošto zadovoljne sa prozirnošću ča-

rapa, jer nije udovoljeno dostatno njihovoj opsesionalnoj ideji, da pokažu što veću golotinju svijetu, odrekle su se prozirnih čarapa i onih sa bojama puti, da pokažu svoje gole noge od cipele do koljena.

Taština i ambicija ne smiju se miješati sa egzibicionizmom. On je mnogo, mnogo gori... I te jadnice sve to rade, uvjerenе, da je svijetu drago i milo vidjeti ih takove. One se — jadnice! — tako javno svlače, ne radi sebe, već radi bližnjega? Psihologija nas uči, da je egzibicionizam znak kratke pameti i plitkoće uma. Što je jači egzibicionizam, to su manji... moždani. Kratke suknje, kratka pamet. O tome nas uvjeravaju „kokete“. Zato možemo slobodno kazati svim ženama egzibicionistkinjama: Pokaži mi, koliko su prozirne tvoje haljine i koliko je golo tvoje tijelo, i reci ću ti, kakva si i koliko teže tvoji moždani!

Sveopći kongres čehoslovačke katoličke omladine

Početkom srpnja 1933. godine održat će se u Čehoslovačkoj sveopći kongres katoličke omladine, i to u Pragu. Na kongresu će biti zastupane sve grupe katoličke omladine. Daštvo će sačinjavati posebnu sekciju kongresa. Katolički je omladinski pokret u Čehoslovačkoj vrlo jak. Tako sama orlovska katolička gimnastička organizacija prema posljednjem popisu ima 113.403 člana te je po jakosti prešla socijalističku gimnastičku organizaciju i druga je po redu u Čehoslovačkoj.

Katolička Akcija u Italiji

Poslije sukoba Sv. Stolice s fašizmom Katolička Akcija u Italiji se znatno učvrstila i zbila svoje redove, osobito pak omladinska udruženja. Katolička Akcija u Italiji broji oko dva milijuna članova. Od toga je oko-

Omladinsko hodočašće u Rim

Kako smo već obavijestili, omladinsko hodočašće u Rim polazi 2. srpnja o. g., a rok prijave je do 1. lipnja o. g. Bućici da se danomice javlja sve veći broj učesnika, upozoravamo sve one, koji misle učestvovati, da se što prije prijave, kako bismo mogli navrijeme za njih rezervirati mjesta. Postoji naime opasnost, da ćemo one, koji se kasnije prijave, morati odbiti, budući da je broj učesnika ograničen.

Zajednička putnica i dozvola za dopust državnim službenicima zamoljena je, te ćemo o tome u najskorije vrijeme obavijestiti sve učesnike, čim dobijemo rješenje. Na brojne upite odgovaramo svima interesantima, da svaki učesnik mora pribaviti dozvolu *sreskog načelstva*, kojom se potvrđuje, da nema nikakve zapreke njegovom putovanju u Rim. Bez te dozvole ne će se nitko moći pridružiti hodočašću. Zato upozoravamo sve prijavljene, da ovu dozvolu što prije isposluju kod svoga načelstva.

Ujedno s radošću obavješćujemo sve učesnike, da se našem hodočašću priključio preuzv. g. dr. Ivan Ev. Šarić, nadbiskup vrhbosanski. Preuzvišeni se radosno odazvao našem pozivu, te je odgodio svoj put u Rim radi toga, da se može kasnije nama priključiti.

Iz Rima nam javljaju, da je tamo sve uređeno za naš dolazak. Sve prijave treba slati na: „Odbor za omladinsko hodočašće u Rim“ — Zagreb, Pejačevićev trg 15 I. kat ili na „Caritas“ — Zagreb, Nikolićeva 5, I.

Preuzv. biskup dr J. Mileta u narodu

Njegov pastirski pohod u Vodicama, Tribunju, na otoku Prviću i u Drnišu. — Narod ga svuda srdačno dočekuje. — Triumfalan doček u Drnišu. — Veliki broj krizmanika. — Brojne sv. pričesti. — Narod svuda iskazuje svoju nepokolebivu odanost Crkvi, sv. Ocu Papi, svome biskupu i čitavom našem Episkopatu.

VODICE

Pastirski pohod preuzv. biskupa o. dra Jeronima Milete u ovu župu od 5. do 8. svibnja bio je od velike duhovne koristi vjernicima: preko 600 sv. pričesti, 330 krizmanika, ojačanje vjere i odanosti sv. Crkvi.

Od Uskrsa krizmanici su sa ostalima svaku večer više od sata pomno slušali zanimiva razlaganja vlč. župnika o kršćanskom nauku, a osobito o sv. krizmi. U četvrtak 4. V. marno su ispovijedali vlč. župnici iz Betine, Murtera i Zatonu. U petak 5. V. u 8 sati crkva je bila dupkom puna na sv. Misi, preko koje je bila zajednička sv. pričest. Po sv. Misi počese vjernici kititi svoje kuće sagovima, rupcima, cvijećem i ostalim nakitima.

Mnoštvo vjernika je u 2 sata popodne ispunilo obalu, koju su sprijeda kao straža ispunila školska djeca. Uz svirku mjesne glazbe i gromko klicanje vlč. župnik don Petar Vlasanović dočekao je Preuzvišenoga i predstavio mu općinsku, crkovnu i školsku vlast. Na kraju gata pod sla-

volukom vlč. župnik je pozdravio Preuzvišenoga, veseo, da može svom duhovnom pastiru pokazati toliki broj krizmanika i pričesnika. Mala Križarica M. Juričev u narodnoj nošnji predala mu je rukovet cvijeća sa par jedrih riječi dobrodošlice. A tako je i opć. načelnik g. M. Poljičak zahvalio Preuzvišenomu na posjetu i na njegovom neumornom i brižnom radu. Narod je veoma srdačno ispratio do crkve svoga pastira, gdje je ispunio i zadnji kutić. Tu je Preuzvišeni zahvalio na srdačnom dočeku i rastumačio značaj pastirskoga pohoda. Tada je Preuzvišeni u pratnji svoga tajnika vlč. dra Ante Zorića i vlč. župnika posjetio sve odjele obiju trirazrednih škola.

Subota je bila upravo svečana. Sve okićeno. Sve vlasti, djeca i glazba sa mnoštvom vjernika svečano su digli Preuzvišenoga iz župske kuće i ispratili u crkvu, gdje je bila svečana sv. Misa, propovijed Preuzvišenoga i dijeljenje sv. krizme do podne. Na svečanom ručku kod vlč. župnika,

gdje su bile zastupane sve vlasti, bilo je veoma srdačnih nazdravica.

U 5 sati svi vjernici u procesiji sa Preuzvišenim pjevajući „Pomiluj mene Bože“ pođoše na grobište, gdje je odana počast pokojnim župnicima i vjernicima. Pjevajući Gospine litanije vratila se procesija u župsku crkvu.

Nedjelju je Preuzvišeni proveo u Tribunju, odakle se vratio uvečer te je u ponedjeljak ujutro bio svečano ispraćen na parobrod i prosljedio za Prvić Šeparinu.

TRIBUNJ

Utješljiva je pojava, da je u ovoj župi svaki daljni pohod Preuzvišenoga svečaniji. Obala, nakičena zelenilom, kao i predvorje crkve, kuće rupcima i cvijećem, a djeca i vjernici ispunišu obalu.

Crkovinarstvo je dovelo u Vodice u nedjelju ujutro u 6.30 s. te je ukaralo Preuzvišenoga za Tribunj, gdje ga je cijela župa veoma srdačno dočekala na čelu sa vlč. župnikom don Petrom Vlahov, glavarem, crkvenim

Patriotizam hrvatskoga svećenstva

(Svršetak)

SVEĆENSTVO I RODOLJUBLJE

Sve ove sjajne stranice naše povijesti o radu rimokatoličkoga svećenstva za narod i za njegovu dobrobit, najbolji su dokaz patriotizma svećenstva i njegove iskrene i nesebične ljubavi prema svom hrvatskom narodu i rođenoj grudi.

Cinjenice govore jače i mnogo više od svih bučnih fraza bez dokaza liberalne gospode. Mi se dičimo — a imamo i zašto! — našim gradskim statutima i autonomijama dalmatinskih općina. Sve nam to pokazuje, da je još prije 800—900 godina naš narod bio politički svijestan i zreo. Hvala za to Ide rimokatoličkoj Crkvi i svećenstvu, koji su odgojili narod u toj svijesti i ljubavi k slobodi. Mnogo su doprinijeli i naši biskupi, da su ovi statuti naših gradova bili puni tako duboke

kršćanske i ljudske upravne mudrosti. Dika naših gradova bili su radnički cehovi (bratovštine, korporacije, škole). S njima su upravljali svećenici.

Kad su naši kraljevi i velikaši volili latinati, redovnici i svećenstvo sačuvali su nam glagolicu i hrvatski jezik. Pa i u zadnjem vijeku, kad je talijanski zadojena manjina, agilna i kulturno sposobna, htjela da nam na ovoj hrvatskoj obali Jadrana nametne talijanski jezik u narodnom, privatnom i javnom životu, opet su naši biskupi i naši svećenici prvi na obrani jezičnih i narodnih prava naše ogromne većine. Dosta je spomenuti biskupe Dobrilu, Mahnića i Marčelića, svećenike Pavlinovića, Prodana, Buzolića, Biankini a, fra Ivana Despota, o. Stjepana Ivančića, Danila, Perića i t. d., koji su vodili narodni preporod kod nas u Dalmaciji.

Za vrijeme talijanske vojničke okupacije iza svjetskoga rata biskup dr

Mahnić je bio zatočen radi svog odlučnog protesta na pariskoj konferenciji mira. No nije on bio sam. Stotina i stotina drugih svećenika i redovnika su uapšeni ili internirani u Italiji zato, što su branili prava hrvatske Dalmacije i svoga naroda. Talijani su tada predbacivali svećenicima: „Vi ste duša otpora“. Kako se junački držalo svećenstvo na obranu zgaženih prava Hrvatske sa strane Mađarske i mađarona. Koliki su od njih u Slavoniji, Lici i banskoj Hrvatskoj izgubili položaj ili bili u zatvoru! U bečkom parlamentu opet su na prvom mjestu Biankini, Prodan, Perić. Tko ne zna za rad nadbiskupa Stadlera u Bosni? A zauzimanje nadb. Bauera za Istrane?

A i u starim vremenima nije bilo drukčije. Svećenstvo uvijek nalazimo u prvim redovima na obrani katoličke vjere i hrvatskoga doma. Tko ne zna za naše junake fra Luku Imbrišimovića, koji je neumorno radio, da u XVII.

i školskim osobljem. Poslije poklona u crkvi Preuzvišeni je pohodio školu, a zatim je slijedila svečana sv. Misa i dijeljenje sv. krizme. Krizmanika je bilo 120. Tih je dana bio također pohvalni broj sv. pričesti. Propovijed Preuzvišenoga preko sv. Mise zasjekla se duboko u dušu vjernika.

Spomenuti je i to, da je preko ručka bilo izrečenih par iskrenih i dirljivih nazdravica. Kao doček, tako je i ispraćaj iz ove župe bio svečan i dirljiv. Radi jakoga vjetra Preuzvišeni se vratio u Vodice pješke uvečer, praćen mnoštvom vjernika i djece. Izvan mjesta, gdje se cesta udaljuje od mora, zaustavio se Preuzvišeni te ga je tu vlč. župnik veoma srdačno pozdravio. Tu je bio rastanak. Klicanje puka i djece čulo se nađaleko.

Preuzvišeni je tada u Vodicama posjetio Opć. Ured, gdje je bio veoma srdačno pozdravljen.

OTOK PRVIĆ

Poslanstvo Crkve, koliko je uzvišeno, toliko je i raznoliko, a jer je svega toga raznoličja jedinstveni cilj: spas duša i Božja slava, toliko je i poslanstvo Crkve lijepo. Tako je kao prisudnic Ljepote ogranao na Prviću preuzv. biskup dr Jeronim Mileta, da u Šepurinama i u Luci obavi svoju apostolsku misiju dijeljenjem sakramenta sv. potvrde.

vijeku oslobodi Slavoniju od Turaka, i za svećenika Marka Mesića u Lici i Krbavi? Zar se u dvorovima biskupa Strossmayera u Đakovu g. 1869. nije spremao ustanak, da se oslobodi našu ponosnu Bosnu od Osmanlija? Biskup Berislavić poginuo je na bojnopolju g. 1520., nakon osamgodišnjeg vojevanja, a i mnogi drugi svećenici poginuli su mačem u ruci, da brane svoje vjernike, krst časni i slobodu zlatnu, od divljih Osmanlija. Kada je god. 1848. ustao ban Jelačić, da protiv Mađara brani slobodu i prava Hrvatske, onda se u Saboru u Zagrebu prvi diže biskup Šrott te skida zlatni prsten i lanac i polaže na stol, spreman, da još dade sve svoje za slobodu Hrvatske.

Kad se u Beču i u narodu radilo, da bi Hrvati, Slovenci i Srbi zajednički stvorili svoju slobodnu, jednakopravnu i demokratsku državu, vidimo opet na čela te jugoslavenske državne ideje

Oba mjesta svatovski se za taj dan pripremiše i okitiše, te je doček preuzv. Pastira bio svečano iskren i iskreno svečan, kao da dolazi najželjniji, najočekivaniji, za kojim svaka mraka vjerom prožeta srca bilom ljubavi bije. Pozdravi, poklici, pjesme, vijoreće marame, leteće latice majskih cvjetova i zeleni slavoluci to posvjedočiše i potvrdiše. Najočitiše ona slatka tišina crkve, kojom je kao potok tihom šumom riječ Pastira romanila. Trebalo je čuti takvu riječ i preobraženjima, što ih je ona izvela, trebalo je biti svjedokom, srce bi se ganulo i duša bi ti kao litica na slapu Božjoj slavi zapjevala.

Po sv. Misi, koju je otpjevao vodički župnik don Petar Vlase novič, slijedila je sv. potvrda. Za objeda izrekao je zdravicu, punu toplih osjećaja ljubavi i zahvalnosti, revni mjesni župnik vlč. don Ivo Barulić. Njoj je odzdravio Preuzvišeni, kao dobar Pastir svojega stada. U 6 sati bilo je održavanje mrtvima na šepurinskom groblju, koje je na granici Šepurina i Luke. Na njoj se Preuzvišeni, vidljivo ganut, u kiši cvijeća i gromoglasju klicaja rastavio od Šepurina i s Lučanima krenuo put Luke, da vidi nove trijumfe vjere, ljubavi i odanosti svojih duhovnih sinova. Neka dragi Bog potvrdi, što je preko svoga namjesnika djelovao na Prviću!

svećenike dra Kreka i dra Korošca. Kad je prijetilo Dalmaciji, da ostane pod Italijom, eto opet biskupa dra Carića, koji u Parizu brani naša prava.

Svećenici su uvijek bili vjerni sinovi svoga hrvatskog naroda. Oni su uvijek trpjeli zajedno sa pukom i dijelili s njime suze i plač potlačenoga naroda. Oni su bili uvijek i svuda glavni vođe u borbi za slobodu i dobrobit naroda i naše zemlje. Nijedan stalež nije tako idealno i nesebično doprinio toliko žrtava i idealizma u svim našim narodnim borbama i toliko radio za bljutak našega naroda i njegovih životnih prilika, kao svećenstvo. Njegova djela su njegova najbolja obrana. Brojna imena katoličkih svećenika i biskupa su ispisana zlatnim slovima u svim vijekovima u našoj narodnoj povijesti, jer nijesu tražili svoju stalešku korist, nego čast i slavu Boga, čiji su službenici, te sreću domovine i naroda.

DRNIŠ

Dan 14. V. jest dan slavlja, koji Drniš još nikada doživio nije. Narod je djetinjskom ljubavlju čekao biskupa kao ljubljenog oca, a još življom vjedom kao svoga dobrog pastira. Ta čuvstva sinovske ljubavi i žive vjere pokazao je prigodom dočeka.

Pred slavolukom sa natpisom „Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje“, a koji je bio udaljen jedan kilometar od mjesta, bio je službeni doček, dok je već od kolodvora, koji je opet udaljen od mjesta 2 i po kilometra, bio neprekidni doček.

Od željezničke stanice dolazio je u veoma luksuznom brunu, koji su vozili četiri bijelca pod srebrnom ormom, praćena od preko stotinu konjanika, a narod je vrvio oko njih kao mravi.

Čim se približio, nastao je urnebesni poklik biskupu, sv. Ocu, nadbiskupa dru Baueru i svim katoličkim biskupima, a pucanje mužara neprestano jo gromko odjekivalo.

Tu je Preuzvišeni izašao. U ime puka pozdravio ga je mjesni župnik fra Petar dr Berković istaknuvši ljubav i odanost ovoga puka prema katoličkoj vjeri, sv. Crkvi i njezinim pastirima, sv. Ocu i ostalim biskupima, a napose Njemu kao našem biskupu. Zatim se zapjevala „Papinska himna“ sa poklicima sv. Ocu. Nakon toga

Iza 10 vijekova katolicizma u hrvatskom narodnom životu vjera i dom su kao dva stabla blizanca, čije su korjenje i grane jako isprepleteni u povijesti i životu našega naroda. Tako su usko isprepleteni vjera i dom, da dignuti sjekiru na katoličko svećenstvo značilo bi posjeci korjen same domovine i baciti hrvatski narod u nevjeru i barbarstvo.

Svijesni dobra, što ga je svećenstvo učinilo i čini narodu, i u vjerskočudorednom i u patriotskom pogledu, dužnost je svih Hrvata katolika, da svojski pomažu svoje biskupe oko održavanja sjemeništa, u kojima se Crkvi i narodu sprema svet, izobražen, požrtvovan i radin svećenički pomladak, koji će, vjeran starijim tradicijama i svijetlim primjerima, dalje raditi za mir duša, za dobro i socijalnu pravdu svoga hrvatskog naroda i za proširenje Kristovoga Kraljevstva.

djevojčica D. Lapić, mala podvornica Presv. Sakramenta, predala je uz deklamaciju kitu cvijeća. U ime „Napretka“ pozdravio je biskupa potpredsjednik dr Ivo Jelavić, odvjetnik, naglasivši odanost hrvatske inteligencije prama Crkvi, koja je preko svojih biskupa i svećenstva uvijek prednjačila u radu za narod svoj bilo na kojem polju. Na koncu izriče odanost i ljubav prama njemu kao našem pastiru.

Sada baš dolazi najsvečaniji čas, kad ulazi u mjesto, tako praćen i akklamiran, da Drniš takvoga veličanstvenog ulaska i prolaska kroz njegove ulice nikada vidio nije, a možda ni vidjeti neće.

Prvi je ulazio crkveni barjak, nošen na konju. Za njim je išla konjica, koju je pratilo preko stotinu mladića sa puškama. Zatim su se nizale škole i razna društva sa svojim zastavama, a osobitu pažnju su svratili na se rudari Bauksitnih Poduzeća, koji su pod društvenim barjakom, koji je posvećen sv. Barbari, na čelu sa svojim dobrim nadinžinierom g. Grohovskim, svi korporativno sudjelovali i još na drugi način doprinijeli, da što bolje dočekamo našega biskupa.

Poslije nepregledne mase naroda svakoga staleža i svake dobi iz Drniša i iz sela cijele župe, koji su se natjecali, pod čijim će ih crkvenim barjakom više doći, redala su se vjerska društva. Osobito je bio divan prizor, kad su ispred biskupa Mali Podvornici Presv. Sakramenta i Marijina Kongregacija Djevojaka u narodnim nošnjama pjevali neprestano razne nabožne pjesme.

Kad se uputila povorka, preuzv. biskup sa svećenstvom i ostalim predstavnicima vlasti pomicao se pomalo naprijed, opkoljen narodnom vojskom, t. j. mladićima sa puškama, koji su bili kao počasna straža i čuvali ga od puste tiske naroda, koji se iza njega tiskao.

Neopisivim oduševljenjem i slavljem prolazili smo kroz Drniš, koji je sav bio okičen narodnim sagovima i čilimima. Ne će se pretjerati, ako se reče, da su u mjestu oni, koji nijesu sudjelovali, bilo da nijesu mogli ili da nijesu smjeli, bili u takvom broju baš kao bijele vrane. A iz sela sve, što se moglo micati, došlo je, da poveća slavlje, da primi blagoslov i da čuje i vidi svoga biskupa.

Cijela povorka postavila se u špalir tako, da je biskup, dočekan od župnika na crkvenim vratima, prvi ušao u crkvu. U jedan čas crkva, u koju može stati preko tri tisuće duša, bila je krcata, a više od toga ostalo je vani, pošto nije bilo moguće uvući se unutra.

U crkvi je biskup zahvalio na tako veličajnom dočeku te pohvalio ljubav i odanost ovoga puka prama Crkvi i Papi.

U istom raspoloženju otpraćen je

Iz katoličkoga Šibenika

NAŠ PREUZV. PASTIR U RIMU.

U petak 19. t. mj. naš preuzv. biskup dr J. Mileta otputovao je u Rim službeno, da izvjesti sv. Oca o stanju i vjerskim prilikama šibenske biskupije i apostolske administracije. S našim preuzv. biskupom otputovao je zajedno i splitski biskup preuzv. dr Bonefačić i direktor splitskog dijecezanskog sjemeništa preč. kanonik Fulgosi. Brojno svećenstvo je otpratilo preuzv. biskupa do parobroda, a prepozit preč. Ivanović ga je u ime svih oslovio i zaželio mu sretan put, dobar boravak u vječnom Rimu te zamolio za blagoslov Papin za nas i za našu zemlju.

PROSLAVA DANA SV. IVANE ARŠKE. U proslavu Dana sv. Ivane Arške, svoje zaštitnice, Križarice priređuju u nedjelju 28. t. mj. u Kat. Dómu u 8.30 s. naveče akademiju. Na programu je uz proslav, deklamaciju i pjevanje i „Francuska djeвица sv. Ivana d'Arc“, historijska igra u 3 čina s jednom slikom i pjevanjem. — U utorak 30. t. mj., na dan njene smrti, sve Križarice će imati zajedničku sv. pričest u 6.30 sati ujutro u crkvi sv. Ivana.

„PUT DR MIROSLAVA TYRŠA“ zvat će se dosadašnja „Željeznička cesta“, koja vodi od katoličkog Biskupskog Sjemeništa do kolodvora. Kad se nekima baš tako prohtjelo, da jednu ulicu prozovu imenom dra Tyrša, zar nije bilo drugih ulica i puteva u gradu, a ne samo ovaj uz Biskupsko Sjemenište? — U varoškoj župskoj crkvi u nedjelju 28. V. bit će izloženo Svetotajstvo od 5 do 7 sati p. p., kao zadovoljština Bogu zbog nanašanja uvreda i glorifikacije bezvjerja.

do župnoga stana, gdje su se predstavnici vlasti i ostali ugledniji građani zaustavili u srdačnom razgovoru.

Što se tiče same sv. krizme, nikada ih se u Drnišu nije više krizmalo. Nikada nije bilo više od šest stotina krizmanika, dok ih je ovaj put bilo do osam stotina. Bez obzira svatko je dolazio, da se krizma, osobito stariji građani. Do sada nijesu toliko išli za tim, a sada su ponosni dolazili.

16. V. sličnim slavljem i oduševljenjem otpraćen je naš biskup.

KOMEMORACIJA PETE GODIŠNJICE SMRTI DRA MERZA.

U nedjelju 14. t. mj. proslavile su Križarice spuno ljubavi i pijeteta 5-godišnjicu smrti pk. dra Ivana Merza. Ujutro su sve u crkvi sv. Ivana pristupile na sv. pričest, da od Euharistijskog Spasitelja isprose mnoge milosti. Križarice su vruće molile, da uzmognu uvijek i svagdje slijediti pk. Merza u njegovom životu, u njegovim krepostima i apostolskom djelovanju. No one su molile i za drugo: da Spasitelj uzdigne našega viteza do svetog oltara. Poslije podne održana je u Kat. Dómu akademija. Zbor Križarica otvorio ju je pjevanjem Gospine pjesme „O zvijezdo mora“ radi velike Merzove pobožnosti prema Neoskrvnjenoj Djevičici. Na programu su bile dvije prigodne deklamacije: „Božji vitez“ od A. Šende, koju je Šarin N. izvela s puno zanosu, te „Sapetih krila“ od T. Smerdela, koju je oduševljeno deklamovala Baraka M. Prigodno komemorativno predavanje održala je Ostojić M. Vrlo zorno i pobudno prikazala je život Merzov, njegovu ličnost i djelovanje. Zatim je duhovnik Križarica vlč. don A. Radić s nekoliko značajnih primjera iz Merzova života potaknuo Križarice, da ga uzmu za svoj svijetli uzor u životu i radu. Akademija se završila pjevanjem križarske himne.

SV. KRIZMA. 14. t. mj. u katedrali sv. Jakova preuzv. biskup podijelio je sv. krizmu 170 vjernika. Većinom su to bila školska djeca.

PUČKA TISKARA

(BRAĆE MATAČIĆ POK. PETRA)

ŠIBENIK

PRIMA IZRADBU SVAKOVRSNIH
TISKANICA UZ UMJERENU CIJENU.

USPJELA PRIREDBA SPLITSKIH KRIŽARA. U nedjelju 14. t. m. davali su splitski Križari u našem Kat. Domu Molièrovu komediju u 3 čina „Scapenove prevare“. Publika je ostala prezadovoljna. Sve su uloge odigrane upravo majstorski. Diletanti su se tako uživali u svoje uloge, da nam se komedija pričinja realnost, kojoj i mi sudjelujemo. Svaka radnja bila je precizno izvedena. Momenti, puni humora, a drugi, puni znatiželje, stvarali su kod prisutnih veselo raspoloženje s puno interesa. Napose treba istaknuti ulogu Scapena, koju je izvrsno izveo g. Marjanović I. Svim splitskim Križarima čestitamo na ovakvom uspjehu, osobito njihovom režiseru g. Smerdelu J., koji je tako lijepo uvježbao svoje diletante.

PROSLAVA MAJČINOGA DANA. U nedjelju 21. t. m. proslavile su Križarice i Male Križarice skupa sa članicama gospojinskog društva „Zora“ Majčin dan. Ujutro su sve zajednički sudjelovale sv. Misi u crkvi sv. Ivana i pristupile na sv. pričest, da isprose mnogo blagoslova i milosti svojim i svim kršćanskim majkama. Poslije podne u Kat. Domu održale su akademiju. Na programu su bile razne prigodne deklamacije, koje su sve s puno osjećaja izvedene. Male Križarice su lijepo otpjevale dvije pjesme: „Utjeha u ovoj suznoj doli“ i „Jur večernjica zvoni“. Križarica gđica Belamarić Mileva održala je veoma zanimivo predavanje o majci, kojim je pred svoje sestre i sve prisutne iznijela neograničenu i nesebičnu ljubav majke. Održao se i mali igrokaz „Priča i molitva“. Na koncu je duhovnik Križarica i „Zore“ vlč. don Ante Radić s nekoliko zgodnih primjera iz svagdanjega života još jače osvijetlio ljubav majke patnice te neizmjernu zahvalnost i ljubav djece prema majci. Priredba je, i ako skromna, bila vrlo srdačna. Svaka Križarica htjela je da što dostojnije i toplije iskaze svojoj majci poštovanje i ljubav.

VLČ. ŽUPSKIM UREDIMA obraćamo se molbom, da upozore roditelje svih onih učenika, koji bi željeli doći u sjemenište, da treba poslati molbu za prijamni ispit do 27. lipnja na Ravnateljstvo Velike Realke (klasični odsjek) u Šibeniku, zajedno sa svim dokumentima. Prijamni ispit će biti 29. lipnja u 8 sati ujutro. Oni, koji dobro prođu taj ispit, neka tada preko vlč. Župskih Ureda pošalju molbe na Preuzv. Ordinarijat ili Ravnateljstvo Sjemeništa u Šibeniku.

DAROVİ „UBOŠKOM DOMU“. Da počaste uspomenu milosrdnice pk. *S. Marije Kristete*: Inž. Petar Marčelić Din 200; Danijel Dunkić, mag. farm., Din 10. Da počaste uspomenu pk. *kap. Marina Lukšić-Slavčić*: Obitelj dra Jurja Jurin Din 50; don Jerko Jurin Din 10. Da počasti uspomenu pok. *Marije Vodopija*: Dr Josip Marčelić Din 50. Da počasti uspomenu pk. *Veljka Nižetić*: Dr Josip Marčelić Din 50. Da počaste uspomenu pk. *Darinke Glišić*: Dr Josip Marčelić Din 50; don Jerko Jurin Din 20. Da počasti uspomenu pk. *Tone Pačić*: Don Jerko Jurin Din 10. Da počasti uspomenu pk. *Nikole Meznarića*: Dr Josip Marčelić Din 50. Da počasti uspomenu pk. *Marijete Schlattino*: Zorka Schiattino Din 20. — Za uskrsnih praznika darovali su siromasima Stipe Šare mesa kg. 19.50, a „Jayna Dobrotvornost“ kg. 10 te pekar Zenić bijeloga kruha. — Uprava harno zahvaljuje.

U FOND „KATOLIKA“ darovao je preč. don Frane Šoša, konsultor i župnik Turnja, Din 100. — Uprava lista harno mu zahvaljuje.

Visoko

O kulturnom i patriotskom radu u narodu svećenstva uopće, a naših franjevacu napose, svjedoči među ostalim i gimnazija sinova sv. Frane u Visokom. Gimnazija u Visokom je ovih dana svečano proslavila pedeset-

godišnjicu svoga sjajnog rada oko izobrazbe i školovanja mladeži u Bosni. Franjevački su daci prije učili u Kreševu, Sutjeskoj i Fojnici. Godine 1882. svi su se ovi zavodi ujedinili u jedan, a prvi direktor nove gimnazije bio je glasoviti fra Grgo Martić. God. 1900. gimnazija se preselila iz Guče Gore u Visoko u novu i lijepu zgradu, podignutu u tu svrhu. U njoj osim franjevačkih pitomaca uče zajedno i vanjski daci, a ima ih 410 daka raznih vjera, što najbolje pokazuje građansku snošljivost naših katoličkih zavoda. Proslavi je prisustvovao vrhbosanski nadbiskup dr Šarić te mostarski i banjalučki biskupi Mišić i Garić, predstavnici vlasti i mnogobrojan narod.

VLAHOV

OKREPLJUJUCI ŽELUDAČNI ELIXIR

KUCA UTEM GOD. 1861

IZRAVSTENI GORKI ELIKER SVJETSKOG GLASA

proizvađa
jedino
R. VLAHOV
SIBENIK

NOSITE

CIFELE

Jer Vam neće biti nezahvalne.
Sušene cijene svim cijelama!
Naročito ženskim i dječjim!

ŠIBENIK **SPLIT**

Kralja Tomislava Marulićeva 7.

PRVA DALMATINSKA TVORNICA CRKVENIH VOŠTANIH
SVIJEĆA NA PARU

LJUBO MANOJLOVIĆ — ŠIBENIK

Izrađujem crkvene voštane svijeće svake veličine.
Specijalna izradba svijeća sa nakitima iz najbolje vrsti „pašarina“.

Tko treba **NAOČALA**
neka se obrati optičaru
Vinku Vučiću - Šibenik

Ulica Kralja Tomislava
(DROGERIJA)